

П. ТЕРНЕНКО

(Насло Крат)

**СІЧИНСЬКИЙ
В
НЕВОЛІ.**

ПОЕМА.

Друге виданє
З портретом Мир. Сичинського
та ілюстраціями Діброви

— Ціна 5 центів —

ВІННИЦЬК. МАН.
НАКЛАДОМ „РОБОЧОГО НАРОДА“
1910

Робітники всего світу єднайтесь!

СІЧИНСЬКИЙ В НЕВОЛІ.

Написав

П. ТЕРНЕНКО

[Павло Брат]

ВІННИЦЬ, МАЛ.
НАКЛАДОМ „РОБОЧОГО НАРОДА”
1910
З „Рускої Друкарні Я. П. Крета” Вінниці.

МИРОСЛАВ СІЧІНСЬКИЙ

Привіт І. з'їздови Ф. У. С. Д. від Мир. Січинського.

Всвіт дилекції, на тихі води і неві зорі і поміж парід українських на далекій землі послала Вам мій сердечний привіт. І послала Вам мій привіт в чужий край і у Ваші фабрики і заводи і варетати Вашої тяжкої праці, мої рідні українські Товариші, робітники-соціалісти. Вашому з'їздови і всім Вашій роботі бажаю найкращого успіху.

Окрім того бажання я тепер, Товариші, нічого Вам більше не шілати не можу. Не багато! І я не вітаю би Вас, як би не знав Вашої солідарности з тією справою, яка мене зробила відомим для Вас, а за тим і Вашого спочути для моєї особи. Колись, як скінчить ся моя кара, — а я надію ся вийти з неї таким, як увійшов, — я зроблю ся знов по моїм силам Вашим живим товаришем у боротьбі і роботі. Тепер, відбитий від сьвіту, в мойому теперішньому місці проживання, я можу тільки здалеку дивитись на неї, та й це багачити через моє загразоване вікно, і можу тільки привітати Вас, Товариші, що стоїте хоч на далекім бойовищі, а все таки в боротьбі.

За зяви Вашого спочути дякую Вам, Товариші. Але жалітись нічого. Я знав, що мене жде і що доведеть ся перебути своєю кару і вибуду її.

Але й Ви, Товариші, не вільні. Не добра воля, не радість і втіха, а кою чорна нужда, кою кривда і неправда вигнала з рідної України за морє і загнала в другу тюрму фабричної педолі і капіталістичного р'єту. Але й тут і там Ваша доля така, що можете з нею бороти ся. І в боротьбі здобудете право своє.

І здобудемо ми його, Товариші, не в далекій будучині, не для правцувів наших, а для нас і наших дітнів, здобудемо хліба для всіх і волі і щастя, коли стане кождий за всіх і підержить в боротьбі до краю.

Вітаю Вас, Товариші, нашим старим, але славним і живим словом:

Най бореть ся і пермагає робочий народ!

Най живе його вільна Україна!

Най живе міжнародний соціалізм!

Ваш
МИРОСЛАВ.

СІЧИНСЬКИЙ В НЕВОЛІ.

Хмари перлові під місяцем линуть,
Мов злякана зграя летить,
Зірки під собою серпанкою криють, —
Лиш місяць у-повні блищить.
Не сміють його доторкнутись хмарини, —
Князь ночі; він сся' на весь світ,
Заляв своїм маревом гори, долини,
В Дністрі його промінь горить.
Чорніють убогі лани по горбочках,
Чорніє в шітьмі Станіслав,
І мури чорніють, чорніє Діброва
Де в муках неволі, сидить Мирослав.

Над брамою з блихи орел чорво-гузій,
Роззявив дві пащі лякає дурних —
Його причепив там урядник кургузій
На лихо і пострах „зłodійв” усіх....
Так баба в коноплях опудало ставить,
Воно-ж лиш полоха птахів молодих;
Старі-ж горобці і на його сідають,
Й зневагу ще гіршу чимсь роблять йому...

.....
За брамою вязні в неволі конають,

Нема за них бідних вступитись кому.

Богато їх тут є: зі Львова, з Чорткова,
З Долини, є з Бродів, з Бучачу, з Скали,
Є з міст і селяне, і з гір і Подоля—
Нещасного краю нещасні сини...

Будьматі судці, що на панському хлібі
Не знають, де в світі біда і нужда,
Замкнули їх тутки „за тяжкі провини”,
Мов в гріб закопали на довгі літа.
Сидять тут за те, що, розбивши комору,
В багатого хліба голодний узав,
За те, — що в морози, щоб дітей зігрнати,
У панському лісі дровець нарубував.
Але побережник імнив на „злочини”
До двору вестя його хтів;
В борні посіпаку ударив по сннві—
На все його тутки судя засадив.

“Сидять тут і ті, що боролись з панами
За ліс, пасовишко, ріку та ставки:
Пан ренськими синав, все панське лишилось,
За хлопом замкнулись важкі колодки.
Сидять тут і ті, що на вічах, виборах
Жадали народові пільги та прав,
Щоб землю вернув хліборобови ворог,
Щоб грошей громадських урядник некрав.
Сидять нуждарі тут знід стріхи, знід плоту,

Сидять тут з фабрик, гірники, формалі,
Сидить тут нещасна робоча голота,
Кому нема місця на „вольній” землі.

По цимрах, замкнені немов та худоба,
Хто спить, хто нудьгує, хто зорі рахує,
Хто тихо зітхає, хто плаче, сьніва,
Дозорець іде і ключами маха...
І тягнуть ся доба, без краю та доба...
Хто згадує волю, хто згадує поле,
Хто згадує жінку, дітей сиротят,
Як там вони бідні голодні і голі
У світі без тата терплять?..

.....
А ті череваті, що їм відібрали.

І долю, і волю й жите,
Судді, адвокати, пани, генерали,—
Що думає паньство оте?

Що дума? .. У карти до ранку печуть ся!

Їм хлопці не люде, а пні!

Кайдани на нарід ще важчі кують ся,

Роботу бджілок процивають трутні!

Усі, кому власне і бути в кайданах,—

Усі мироїди, пиякв, павуки,

Усі ті на волі, в добру, на посадах,—

За муром самі бідаки!

Панам вищі школи, церкви та театри,

Найкращі розкоші життя,

А людові тільки некеільна робота,
Та несе, не-людське буття!

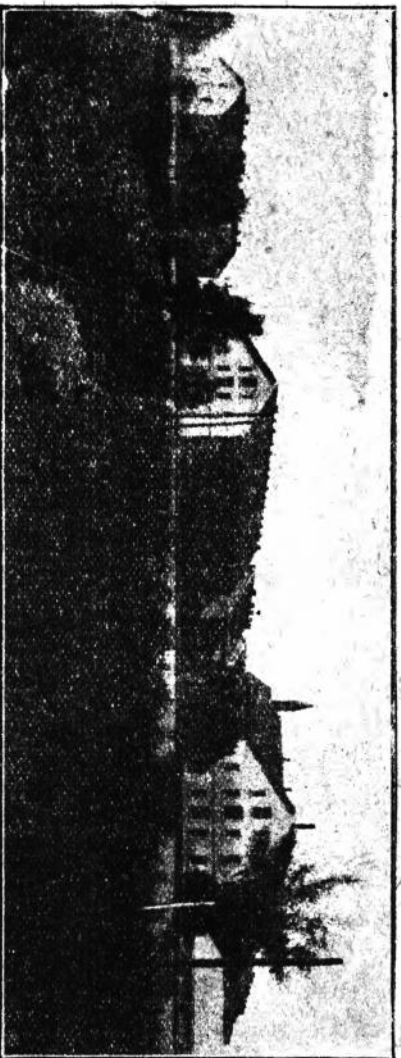
І там, межн тих „батарів і злодів”,
У цимрі, один в самоті,
Забутий своїми, замкнений чужими,
Січнвськнй марнує літа молоді.
За народні муки він М е с т н и к відважний
У клітці, в неволн коня,
Принав головою до штахетів залізних,
Обнер ся на дутку вікна
І дивить ся геть крізь заплетені ґрати,
Думками на волю летить,
Де в темрявах почі чорніють Карпати,
Де бук на стремнянах шумить.
У синім півмроку здають ся Бескідн,
Мов туча страшна наступає,
Мов крила орел розгортає могучий,
Мов військо до бою рушає...

— „Коли-ж ти ізлинеш, мій орле-народе,
По краю Данцла шибнеш,
За кров і насиля ворожі оселі
Огнем і мечем перейдеш? !
Я жду, я сподіюсь того великоднн,
За хвильку одну оту
Мене не лякала некеільна безоднн...
Я жду, я сподіюсь і жду...

Три рази кати мені смерть вирікали,
Три рази з житем я прощав ся:
Але крізь проклони і крики ворожі
Мені образ близький вишав ся;
Я бачив, що люд не дотерпе більш муки,
Що встануть старі і малі —
І некло за некло! І муки за муки!
І море криваве пливе по землі!
За цюта неволі, знущаннй й насилля,
За голод, образи, нужду
Відмірять катам молоді покоління! —
Та хвиля вже близько, — я жду! —
Надійде година, Дністер калімутний
В червоній крові попливе,
Мов сьвічи засьвітять двори та фільварки,
Корчма із димами бухне!
З розруйнованих сіл та фабричних халуи
Люд повстане, мов божая кара;
Від паладів-замків лиц чорвітимо слун,
Купи поцілу, камінів пара...
Жандарі з постерунку втечуть, як ті пси,
Забудуть на хлопа гукати,
Забудуть добро дідичів стеречи,
Багнети в робітниках пхати!
На пляхентво, герби встане люд як туман,
На князів, на грабівство піде,
Нарід сам собі стане і цесар і пая —
Пановане катів упаде!

В'ЯЗНИЦЯ ДІБРОВА, ДЕ МОРДУЮТЬ НАШОМУ МИР. С'ЯЧИНЬСЬКОМУ

...в Стягиславові стоїть в'язниця „Діброва“ озвана такби Галичини. Там гине в панській неволі Мир. С'ячинський. Мілон Ужвинців в Америці твердим, зарокотавочою енергією головою уже третій рік домагають ся від Австрійського уряду, щоб розвинути Франки, Діброви“ і винувата С'ячинського на волю. Уряд не слуха... Але наближає ся буря... І не-тадеко вже той час, коли глинький народ зрівняє з селеню мури „Діброви“, як сто літ тому назва Франції збурила свої „Вестигію“, знищить се зламь своїй пеньо-ді, відбере від шляхти жемлю, відрухоє ціваружкий поволоочений трон, на онучі обертє міжкурєку цорфюр і на руйнах неволіства і неволі ноставить демокрєтинні свободи...

Відбере в дідичів землю хлон-хлібороб,
Ті лани, що потом-кервою
Сотки літ поливав, щастя-долі не знав,
Вікував із кумою-нуждою.
Не тікатиме більш в чужину за море
Воли-долі-слішч шукати —
І дїтий рідних рідне утримає поле,
В рідній хаті спічнуть сиротята.
Не цісарський урядник наніше права,
Вільний нарід їх вільно наніше,
Віковічні жалі, віковічні плачі
В спільнім щастю і згоді утише...
Близько, близько вже він
Час великий остатного бою —
Гей, підводьтесь усі! Бий в окликачий дзвін!
Плуг міняй на гартовану зброю!"

І здасть ся йому, що ожив Станіслав,
Що на улицах гомін і крикі,
До птахетів міцніш припада Мирослав,
Ввижають ся йому юрби великі:
Вачпть: місто народом кишить,
Йдуть гудули у пушки гримають,
Коси, стрільби в руках, люд до мурів біжить,
В один голос натовин гукають:

„Де наш син, де наш брат? випускайте його!
Мирослава пускайте на волю!
Щоби з неволі підвести всіх нас,

Він на кайдани змінив свою долю! —
Оточили вже мур, уже й брама паде,
Уже люд здобуває Діброву,
Застогнав кримінал, в корітарах гуде.
Вязні ломлять прокляту обору!..
Йдуть, шукають його... ось вже близько...
Приїшли...

Тут омава з очей опидає...

Зимні ґрати лице обієкли!
Краї в дрімоті німій потанцює!..
І відскочив від ґрат Мирослав:
— „Гей, чи погляд мій вас переточе,
А чи може осліпнете, мої очі,
Дивлячи ся на них дні й ночі?!
Люде, люде! чи знаєш гей ти,
Що то значить в неволі страждати,
Без надії вперел в безпросьвітній журі
Смерти-визволу в бора блаґати!“ —
Але спить збайдужілий увесь край,
Стогне з-тиха в кайдани забитий;
Мов паявки в його тіло вилясь
І скажений урядивк і пан невинний...
А пан-отчики дмуть в кадили —
Чорні хмари повстали димами,
Вкресли небо і землю усю,
Чорною ковдрою висять над хлопцями,
Тільки голос жандарма гремять,

Та цимбали у корчмі бринькають,
Та у пиньскім палаці реве і шумить—
Людоїди веселі гуляють...
А на цвинтарі плаче вдова.
Ї хаті плаче голодна дитина;
На столі регоче сова,
Всім віщує остатню годину...

І той сьміх, і той плач кривь птахети летять,
Мирослава мов грім побивають—
— „І навіщо ж Потоцького вбив!“
Серед ночі в рознуці гукає:
„Не за власні образи, чи корнеть яку
Я межн очн грабійові стрілив,—
Я тоді тобі, народе, приклад давав,
Щоб ти більше в вельможних не вірив,
Щоб ти звівсь на них гнівом своїм,
Скасував твої злидні і муки,
На три вітри нагнав дармоїдів усіх
Землю взяв в свої власні руки!..
Але нащо та кров пролилась,
Нащо маю в неволі зогнати,
Коли ти не пішов, коли ти не повстав,
Коли далі в ланці ти поватий!?“

І болі і нудьга йому груди стиска,
Жаль і серце і розум скував;
Душно в цимрі, повітря нема,
На підлогу в роснуці упав;

Роздєра собі груди трудні,
Мов пташок той підстрєлений бєть ся:
—., Лїпше бути мені у завчасній труні,
Коди ворог над людом євмієть ся!..“

—Гей, чекай, Мирославе, обличі, не тужи!
Подиви ся, де місяць єїдає,
Там за морем далеко у пнїшнїм краю
Твого народу сила зростає,
Не один ти, — нас тисячі тут,
Що одної з тобою ми гадки,
З твоїх вчинків овочі ростуть,
З тих овочів знов вчинки будуть:
Через море постелемо кладки!

З кучерявих лїсїв, верховин, полонин,
Розїгнали нани нас євїтами;
На чужїї сторонї, у бїді, у нужді
Під новими працюєм катами,
І гаруючи тяжко в роботї важкій,
Кождий знає, хто винний цим мукам, —
Через море до краю старого плємо
Ми проклони обшарникам-дукам!
Там наш рїд в темнотї і нужді
На них робить від ранку до ночї,
Але наш обовязок тепер
Протерти йому заслїпленї очї,
На катів, дармоїдів, пявок

Піднесли ми червоні прапори,
Привезем спх кривавих хусток
Через море й в Карпацькій горі!
З верховин в долини ми накидаєм їх,
Рознесем з Буковини в Поділе по Татри—
Залуза над Бескідами Довбушів сьміх,
Над панами пічне свої жарти!
Й спалахне тоді край у некельних огнях,
Лев могучий в народі з'явить ся,
По великих трудах, по кривавих боях
Люд нарешті з ярма увільнить ся!
А тоді і тебе, Мирославе ти наш,
Вільний нарід з неволі врятує,
А Діброви проклятої мури страшні
По самі фундамента зруйнує!

ТОВАРИСТВО ІМ МИР. СІЧИНСЬКОГО

для помочі визвольничому рухови
Українського народу в Австрії та Росії
заложене на першому з'їзді Ф. У. С. Д.
в Едмонтоні. 27 серпня 1910.

ГОЛОВНИЙ КОМІТЕТ.

Мир. Сточинин, секретар   Box 3542 Stat. B.
Евген Володін секр. фінансовий   Winnipeg Man.

М. Губицький, касієр, 711 Main Ave Winnipeg Man.

Оскар Сенюк
І. А. Павчук | радні
Павло Крат

Членом Товариства може бути всяка
людина без різниці пола, віку і національ-
ности.

Вступне 50 центів. — Річна вкладка \$ 1.00

„РОВОЧИЙ НАРОД“

орган української соціал-демократії в Північній Америці.

Одиноки українська соціал-демократична часопись по сій стороні Атлантицького Океану.

Хто хоче знати, хто такі є соціалісти, чого вони хочуть і що роблять.

Хто хоче знати, за що має соціалістів хвалити, або за що має їх критикувати, Той мусить пренумерувати

„РОВОЧИЙ НАРОД“

Коштує лише \$1.50 на цілий рік.

„ROBOTCHYJ NAROD“

P. O. BOX 3542 STA. B. WINNIPEG, MAN.

„ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ“

Часопись для робочого люду, орган укр. соціал-демократичної партії. Виходить раз на тиждень і коштує \$2.00 на рік.

ХТО хоче знати, що діє ся в старім краю.

ХТО хоче знати, як наші брати в старім краю борють ся за кращу долю.

ХТО хоче допомогти соціал-демократичному рухови в Галичині

НЕХАЙ запренумерує

„ЗЕМЛЮ І ВОЛЮ“

ул. Собієкого ч. 3

Львів, Austria.